

NYA

BOTANISKA NOTISER

UTGIFNE AF

N:ris 4 & 5.

K. F. THEDENIUS.

April — Maj.

1853.

INNEHÅLL: ORIG.-AFH.: SCHIMPER: *Thedenia*, ett nytt växtslägte. — BEURLING: Conspectus Cyperacearum Scandinaviæ. — Luzularum Scandinaviæ conspectus. — Species scandinavicae Generis Thalictri L. LITT.-ÖFVERS.: TH. FRIES: Lichenes Sueciæ exsiccati, fasc. XII. — WALL: Westmanlands Flora. — LARSSON: Plantarum vascularium in Vermelandia ferrimontana sponte crescentium Synopsis. — ANDERSON: Register öfver de till Kongl. Vetenskaps-Akademien af Joh. Em. Wikström afgifna Årsberättelser i Botanik för åren 1820 till och med 1838. SKAND. FLORANS NOVITIER: SCHIMPER: *Thedenia suecica* Schimp., med planch. — WALLMAN: *Nitella polysperma* Kütz. STRÖDDA UNDERR.: MATHESIUS: *Hedera Helix*. — WALLMAN: För yngre Botanister. — Hoppe's method att inlägga växter för Herbarium. — Parasiter i människotänder. — Nyligen aflidna Botanister. — Exsiccatsamling. — Farmaceutisk botanik. — Öfversigt af den periodiska botaniska litteraturen. — Libanons Cedrar. — Annon.

Original-Afhandlingar.

1. *Thedenia*, ett nytt växtslägte, beskrifvet af J. W. P. Schimper, Professor i Strasburg.

Från Herr Professor Schimper i Strasburg har utgifvaren fått sig tillsänd en på latin, tyska och fransyska författad afhandling, med ofvanstående titel. Ehuru det måhända kan anses något egenkärt, att intaga densamma uti Botaniska Notiser, bör det klander, som möjligen derigenom kan uppstå, dock blifva lindrigare, än det som vore förtjent, om utgifvaren, af öfverdrifven blygsamhet, undanhölle det svenska botaniska publikum bekantskapen med ett interessant växtslägte, hvars enda för närvarande kända art utgör en egenhet och på samma gång en nyhet för svenska Floran. Afhandlingens innehåll, i hvad det rörer *slägtet*, skall derföre här meddelas i öfversättning. Artens beskrifning blifver upptagen bland »Skandinaviska Florans Novitier».

Att döma af det yttre, synes släktet böra få sin plats emellan *Leskea* och *Pylaisæa*; dock skiljer det sig till utseendet, hvilket är svårt att beskrifva, betydligt ifrån dem båda. Stånden äro små, hoptrassladt tufvade, oregelbundet eller något pennlikt greniga, mjuka, rottrådslösa, med glest sittande, åt alla sidor utstående, släta, nästan glanslösa, mjuka, olikformiga blad, hvilka stundom från bredt äggrund basis äro kortare eller längre hvass-spetsade, stundom från oval basis utdragna till en lång, jembredt lancettlik och sferböjd spets. Frukterna äro lutande eller nästan upprätta, elliptiskt cylindriska, mjuka, med strutlik mössa, som når nära basen, sprötbärande lock och dubbel tandrad.

Stjelken är utbredd, mjuk, nästan rottrådslös, oregelbundet eller något pennlikt grenig.

Bladen, som sitta i fem glesa rader, äro åt alla sidor utstående, mjuka, olikformiga, bredt lancettlika eller äggrunda, stundom kort spetsade, stundom försedda med en lång, krökt eller sferböjd spets, helbräddade, nervlösa, löst rhomboidiskt — i basens vinklar kvadratisk — rutiga, med gröna, icke gryniga rutor (celluler).

Blommorna enkönade, sambyggare, mycket talrika; hanblommorna sittande på grenarne och smågrenarne, honblommorna på hufvudstjelken eller dess förgreningar.

Frukterna utgå från stjelken, ensamma, temligen talrika. Perichætialgrenen kort, sparsamt rottrådig; perichætium mångbladigt, löst omslidande. Slidan aflångt cylindrisk, sparsamt hårig. Mössan stor, strutlik, långsprötd, nående nästan till kapselns hals, slät, blekt halmgul. Kapseln, som sitter på ett smalt, medelmåttigt långt skaft, är upprät eller något lutande, utdraget äggrund, på ena sidan något mera konvex än på den andra, understödd af en omvänt kägellik hals, hvilken likasom frögömmet är tunn, mjuk, och byggd af lösa, sexsidiga celler. Locket är från kägellik basis snedt sprötspetsadt. Ring saknas. Tandraden är dubbel och temligen stor; den yttres tänder uppkommande nedom kapselns mynning, jembredt lancettlika, blekt gulaktiga, med färglösa kanter, ledade och med ledstyckena, som äro både utåt och inåt framskjutande, mot spetsen sammandragna; den inres, basen utgörande, hinna köladt veckad, nästan af tändernas halva längd, högre upp

delad uti tänder och cilier, de förra längre än yttre tandradens, och icke efter midtkölen klufna. Sporerna temligen stora, mellanbruna. Växtstället är fuktigt och skuggigt.

Så vågadt det kan synas vara, att grunda ett nytt slägte på en enda art, så är detta dock stundom den enda utvägen att förebygga förvirring och att bevara redan existerande och naturligt begränsade släkten från främmande elementer. Då alla försök, att föra den ifrågasvarande mossan till ett redan fastställt slägte, misslyckats, så återstod intet annat, än att ånyo bilda ett nytt, och vi göra det i den på lång erfarenhet grundade öfvertygelsen, att, ju skarpare släktena äro begränsade, desto mera vinner systematiken uti klarhet och enkelhet. Öfvergifver man den grundsatsen, att slägtet måste omedelbart innesluta arten, så öfvergår slägtbegreppet till det obestämda eller blifver identiskt med begreppet om familj, hvarigenom alla systematikens lagar skulle förlora sin ursprungliga betydelse eller helt och hållet upphävas.

Likasom hos många andra organismer, kan icke eller hos mossorna släktkaraktererna tagas af ett och samma organ, ty än träder den ena, än den andra växt delen i förgrunden, än är det hela växtens allmänna, yttre fysiognomi, som faller utslaget. Till hvilket outredligt trassel för moss-systematiken det leder, att strängt fasthålla en och samma karakter, är oss tillräckligt bekant. — Men vi återvända till vår interessanta *Thedenia!*

Att vår mossa hörer till *Pylaiseernas* afdelning bland de mångformiga *Hypnaceæ*, och att den bland dem är närmast beslägtad med genus *Pylaisæa*, är intet tvifvel underkastadt. Dock tillåta icke, efter vår åsigt, följande väsendtliga olikheter, att den förenas med sistnämnda slägte: Stjelkarne äro mjuka, rottrådslösa, under det att de hos *Pylaisæa* äro fasta och starkt rottrådiga; bladen äro sinsemellan mycket olika på stjelken och hufvudgrenarne, mjuka, bildade af grofva celler, föga glänsande, men hos *Pylaisæa* öfverallt fullkomligt lika, bildade af mycket små celler, fasta, nästan torrhinniga, sidenglänsande; blommorna äro lika talrika hos båda, dock sitta honblommorna hos *Thedenia* företrädesvis på hufvudaxeln, under det att de mycket talrika hanblommorna äro för-

delade på grenarne; mössan är hos *Thedenia* mycket större och når nära intill kapselhalsen; kapseln är kortare skaf-tad, mjukare, bildad af lösare och tunnare cellväf; locket har längre spröt, ring felas, det i öfrigt lika bildade pe-ristomet är mjukare, tänderna äro tydligare ledade, både utvändigt och invändigt tvärribbade, ofta parvis samman-växta, mot spetsen likaledes vid artikulationerna hop-dragna, det inre peristomet spädare, basilmembranen bredare; de temligen fasta inre tänderna äro längre än de yttre tänderna, hvilkas yttersta spetsar hänga fast vid si-dorna af de inre, cilierna eller de mindre tänderna i inre tandraden äro, ehuru korta, dock regelmässigt utbildade, sporerne äro af lika storlek och gryniga, likasom hos den europeiska *Pylaisæa*.

Den enda hittills bekanta arten af släktet *Thedenia* tillhör norden. Den är funnen på flera ställen i den svenska provinsen Herjedalen, hvarest den växer på träd-rötter och förmultnande qvistar.

Historia. Det nya släktet hafva vi tillegnat den första artens upptäckare, Apothekaren i Stockholm K. Fr. The-denius, hos hvilken vi stå uti förbindelse för talrika in-teressanta underrättelser rörande den skandinaviska half-öns moss-vegetation.

2. *Conspectus Cyperacearum Scandinaviae.*

Auctor **P. J. Beurling.**

I. <i>Cyperus</i> Linn.	1. <i>C. Mariscus</i> R. Br.
1. <i>C. fuscus</i> Linn.	IV. <i>Rhynchospora</i> Vahl.
II. <i>Streblidia</i> Lnk. 1)	1. <i>R. alba</i> Vahl.
1. <i>S. ferruginea</i> Lnk. 2)	2. <i>R. fusca</i> Roem. &
2. <i>S. nigricans</i> . 3)	Schult. 4)
III. <i>Cladium</i> P. Brown.	V. <i>Nemocharis</i> . 5)

1) Gener. Schoeno ab Auct. fl. univ. subjunguntur species tantum novo-hollandicæ Browneanæ.

2) Schoenus ferrugineus Linn. Chætospora ferruginea R. Br.

3) Schoenus nigricans Linn. Chætospora Kunth.

4) Rh. alba β fusca Vahl.

5) Α νεως et γαρις. A Scirpo præcipue differt glumis æpice in-tegris (nec bilobis), anthela supradecomposita, corymbosa, totoque habitu, genus proprium indicante.

1. *N. sylvatica*. 6)
- VI. *Scirpus* Linn. 7)
- a) glum. marg. integr.
1. *S. maritimus* Linn. 8)
- b) glum. marg. fimbr.
2. *S. lacustris* Linn. 3)
3. *S. Tabernæmontani*
Gmel. 9)
- VII. *Isolepis* R. Br.
1. *I. setacea* R. Br. 10)
- VIII. *Heleocharis* R. Br. (Eleo-
charis.)
- Sect. I. *Euheleocharis*.
(Stigm. 2.)
1. *H. palustris* R. Br.
2. *H. uniglumis* Lnk.
- Sect. II. *Limnochloa*
Rehnb. (Stigm. 3.)
3. *H. multicaulis* Lindl.
4. *H. pauciflora* Lnk. 11)
5. *H. acicularis* R. Br.
6. *H. parvula*. 12)
- IX. *Heleogiton* Lnk. (Eleo-
giton.)
1. *H. fluitans* Lnk. 13)
- X. *Trichophorum* Pers. 14)
1. *T. cæspitosum* Hn. 15)
2. *T. alpinum* Pers.
- XI. *Eriophorum* Linn.
- Sect. I. *Monostachyon*.
1. *E. Scheuchzeri* Hopp.
2. *E. Chamissonis* C. A.
Mey. 16)
3. *E. vaginatum* Linn.
- Sect. II. *Polystachyon*.
4. *E. gracile* Koch. 17)
5. *E. latifolium* Hopp.
6. *E. angustifolium*
Roth &
var. *elatius*. 18)

6) *Scirpus sylvaticus* Linn. Congener est *Scirpus radicans* Schkuhr (*Nemocharis radicans* mihi).

7) Glumæ apice *bilobæ* cum mucrone lobulis intercurrente.

8) Tristigmaticus.

9) *Sc. glaucus* Sm. *S. lacustris* β . *litoreus* Wg. svec. Distigmaticus ex Koch. — *Scirpus pungenti* in fl. svec. introducto at iterum dimisso *successit* *S. maritimus* var. *pseudo-pungens* (*distigmaticus* ex Örö Smolandia) Fr. summ., de quo vide Hn. scand. ed. V. pag. 257 in fine.

10) *Scirpus setaceus* Auct. plurim., non Linn. herbar. ex C. Hartman.

11) *Scirpus pauciflorus* Lightf. Stirps eadem, quamquam omnibus partibus minor: *S. pauciflorus* var. minor Anders. cyper., in insula *Sandö* extra Holmiam lectus.

12) *Scirpus parvulus* Roem. & Schult.

13) *Scirpus fluitans* Linn.

14) Gluma infima in mucronem crassum, obtusum, subfoliaceum excurrens.

15) *Scirpus cæspitosus* Linn.

16) Fr. mant. II., Ledeb. ross. *Er. vaginatum* var. *intermedium* Læst.! *E. vaginatum* γ . *perigynii* pilis fulvis (e New-foundland) Hook. bor. amer. *E. intermedium* Cham. *E. russeolum* Fr. mant. III. *Antheræ* omnino *E. vaginati* Linn., nempe *elongatæ*, *lineares* nec, ut in *E. Scheuchzeri* Hopp., *abbreviatæ*, *oblongæ*; *qua ipsissima nota*, *adjuncta spica oblonga et lana fulvescente*, *E. Chamissonis* C. A. Mey. (vide Ledeb. l. c.) ab *E. Scheuchzeri* Hopp. *distinguitur*!

17) *Er. triquetrum* Hopp. ex speciminib. ab ipso communicatis.

18) Koch synops. ed. II. *Er. angustifolium* var. *longifolium* Hopp. ex speciminib. authent. Laponia: *Læstadius*!

	var. minus 19)	XIV. <i>Blysmus</i> Lnk.
XII. <i>Elyna</i> Schrad.		1. <i>B. rufus</i> Lnk. 21)
1. <i>E. spicata</i> Schrad. 20)		2. <i>B. compressus</i>
XIII. <i>Kobresia</i> Willd.		Lnk. 22)
1. <i>K. caricina</i> Willd.		XV. <i>Carex</i> Linn. 25)

3. *Luzularum Scandinaviae conspectus.*
Auctor P. J. Beurling.

<i>Luzula</i> DC. fl. franc.	4. <i>L. parviflora</i> Desv. journ. &
a) vernaes.	var. <i>melanocarpa</i> . 2)
1. <i>L. pilosa</i> Willd. enum.	
2. <i>L. maxima</i> DC. l. c.	c) <i>stachymorphæ</i> .
b) <i>spadiceæ</i> .	
3. <i>L. Wahlenbergii</i> Rupr.	5. <i>L. campestris</i> DC. l. c.
Beitr. 1)	6. <i>L. pallescens</i> Sw. summ. 3)

19) Koch synops. ed. II. *Er. angustifolium* var. *alpinum* Gaud. *E. gracile* Sm., non Koch. *E. angustifolium* var. *triquetrum* Hn. Lapponia: *Læstadius!* Occurrit rarius *monostachyum*: *E. polystachyon* var. *pseudostachyon* Læst. in schedul.

20) *Kobresia scirpina* Willd.

21) Ad litora maris occidentalis *major*: *Scirpus rufus* Wg.; ad litora maris baltici *minor*: *Scirpus rufus* β . *balticus* Wg.

22) *Schoenus compressus* Linn. spec. 65. et *Carex uliginosa* Linn. spec. 1381.

23) Vide Beurl. in Bot. Not. Mart. 1853 pag. 33—38. Addenda: *Carex dioica* β . *parallela* Læst. ex speciminib. authent. non solum *C. parallelam* Sommerf. verum etiam var. nostram *paralleloidem* (*C. gynocrat.* Fr.) complectitur. *C. vulgaris* Fr. potissimum refert *C. cespitosam* Linn. herbar., a Linnæo ipso inscriptam numeroque 27. (ad Spec. plant. ed. I. delegante) præditam. *C. proluxa* Fr. (*C. acuta* var. *proluxa* nostra) sistit *C. acutam* Linn. herbar., manu Linnæi propria numeroque 28. signatam. *C. Buxbaumii* Wg., nec alia, sistit *C. canescentem* Linn. herbar., nomine a Linnæo ipso inscripto. Quum, ex *C. Hartm.*, *C. alpina* Liljebl. (*C. Vahlîi* Schkuhr) a *C. pilulifera* Linn. herbar. vix differt, *C. pilulifera* Auct. svec. rite est appellanda *C. decumbens* nomine jam ab Ehrharto imposito!

1) *Luz. parviflora* β . *intermedia* Wg. svec.! *L. glabrata* Fr., Herbar. norm. VIII. 70., non Hopp. ex speciminib. ab ipso communicatis! *L. spadicea* Hn., Beurl. in act. holmiens. 1843 pag. 290, non DC. Alp. regionum borealium priva in Germania et Europa australiore desideratur.

2) *Luz. melanocarpa* Desv. l. c. A. forma normali perianthii phyllis subpellucidis et capsulis magis prominulis, nigricantibus recedit. Specimina a Læstadio in Lapponia tornensi et lulensi lecta possideo.

3) *Luc. campestris* β . *pallescens* Wg. svec.! Plantæ nostræ et stirpis germanicæ homonymæ identitatem Kochius (Synops. ed. II. pag. 847.) infitiat, G. F. W. Meyerus vero (Fl. hanov. pag. 582.) adfirmat. Specimina germanica non vidi.

7. <i>L. multiflora</i> Lejeun.
spa. 4) &
var. <i>congesta</i> . 5)
var. <i>nigricans</i> 6)	9. <i>L. arcuata</i> Sw. summ. 8) &
var. <i>subspadicea</i> . 9)
8. <i>L. nivalis</i> Spreng. syst. 7)	10. <i>L. spicata</i> DC. l. c. &
var. <i>conglomerata</i> . 10)

**4. Species scandinavicae Generis *Thalictri* Linn.
Auctor P. J. Beurling.**

Sect. I. <i>Tripterium</i> DC.
1. <i>T. aquilegifolium</i> Linn.	2. <i>T. alpinum</i> Linn.
3. <i>T. minus</i> Linn. 1)
Sect. II. <i>Euthalictrum</i> DC.	4. <i>T. majus</i> Murr. 2)

4) Per Scandinaviam fere totam dispersa a *Luz. campestri* DC. præcipue differt radice fibrosa, vix repente; culmo strictiore; anthelulis strictè pedunculatis, nec subcernuis, antherisque brevioribus.

5) *Luz. congesta* Lejeun. l. c. Fere ubique cum forma normali, a qua non nisi anthelulis subsessilibus, in capitulum congestis recedit.

6) *Luz. nigricans* Desv. l. c. *Alpicola*, a varietate præcedente vix nisi anthelæ colore atro-fusco discrepans.

7) *Luz. campestris* β . *nivalis* Læst. in act. holmiens. 1822 pag. 334! *L. hyperborea* Fr., Herbar. norm. X. 65., non R. Br. *L. arcuata* var. *hyperborea* Hn. ed. V. Radix et folia radicalia (latiuscula, plana) fere *Luzulæ campestris* DC.; culmus subdigitalis; spatha membranacea; flores in capitulum densum, sublobatum, atrofuscum congesti. — Ab hac *L. hyperborea* R. Br. melvill., ad sinum Kotzebui, in insulis Melvillei et Chamissonis, Labrador, Groenlandia et forte Spitzbergen obvia, ex speciminib. a me visis evidenter differt radice et foliis (canaliculatis, angustis) omnino *L. arcuata* Sw.; culmo multo elatiore; spatha foliacea; anthelæ ramis sub-binis, elongatis, erectis, approximatis et anthelulis ovato-spiceiformibus.

8) Firmior, anthelulis ut plurimum tribus, nempe duabus rameabilibus et tertia intermedia, capituliformibus, densifloris. Per alpes Scandinaviæ maxime borealis.

9) *Luz. arcuata* β . *multiflora* Sw. l. c. *L. arcuata* Beurl. in act. holmiens. 1843 pag. 299! Gracilior, anthela composita, sublaxiflora. Haud absimilis *Luzulæ Wahlenbergii* Rupr., quæcum in herbariis interdum confusa. In alpihus Scandinaviæ australioribus, ex gr. Jemtlandicis, ubi forma normalis desideratur vel saltem nimis rarescit.

10) *Luz. conglomerata* Mellichhof. Specimina ex alpe Snasahögen Jemtlandiæ habeo.

1) *Th. minus* et *T. minus* var. *virens*, *T. flexuosum* (exclus. var. *capillari*) et *T. Kochii* Fr. summ. Herbar. norm. VII. 23. et 25. De laboribus circa hanc stirpem forte frustraneis vide Auct. opera, inter se collata! — Herbar. norm. VII. 24. exhibet specimina culta nimis dubii civis, nempe *T. capillari*. Rehn. excurs. et icon. fig. 4634! — Obs. Ex von Schlechtend. (Linnæa VI. pag. 573.) Lessingius in itinere per Norvegiam ibi legit *T. acutilobum* DC. (*T. foetidum* var. *Koch* synops. ed. II.), *T. foetido* Linn. simillimum. Ulterius inquirendum.

2) *Th. flavum* β . *rotundifolium* Wg. lappon. *T. majus* Wg. svec. et DC. (Murr.) ex von Schlechtend. (Linnæa VI. pag. 573.) *T. ru-*

5. *T. flavum* Linn. 3)
 6. *T. strictum* Ledeb.
 (1842). 4)

7. *T. simplex* Linn.
 8. *T. galioides* Nestl. 3)
 9. *T. angustifolium* Jacq. 3)

Litteratur-Öfversigt.

1. *Lichenes Sueciæ exsiccati, Fascicul. XII, rededit Theodor Fries. Upsaliæ, C. A. Leffler, 1852. 4:o.*

Efter lång hvila har denna viktiga Lafsamling ånyo börjat utgifvas. Inga beskrifningar, inga plancher, om än aldrig så fullständiga och väl utförda, kunna ersätta en exsiccatsamling. Om den är utgifven eller godkänd af en utmärkt kännare af de lemnade växterna, eller, ännu bättre, af de lemnade arternas första beskrifvare eller utredare, så kan aldrig någon dyrbarare botanisk skatt besittas. En sådan samling kan genast slita hvarje tvist eller rätta hvarje misstag, rörande alla i densamma upptagna växter. Om hvarje botanisk författare hade beredt och utdelat ordentliga samlingar af de växter han beskrifvit eller utredt, så skulle den botaniska synonymien knappast finnas till, eller åtminstone hafva ett helt annat utseende än nu, och mycket af botanisternas tid kunnat användas till nyttigare forskningar, än uppspanandet och rättandet af föregångares och samtidas misstag.

Den exsiccatsamling, hvaraf tolfte fascikeln nyligen utkommit och härmed anmäles, är en af dessa ovärder-

theticum Fisch.? *T. kemense* et *T. kemense* var. minus Fr. Cum *T. majori* Hort., a societ. horticult. svec. per decennium et quod excurrit culta, admodum congruens. Pluribi obvium; in Unalaschka et Kamtschatka: *Ad. de Chamisso* et *Ad. Ermann*.

3) Variat rarius foliorum segmentis angustatis: *Th. flavum* var. angustatum Fr. summ.

4) Nyland. fenn. *Th. flavum* var. boreale Herbar. norm. X. 24. *T. rariflorum* et *T. rariflorum* var. minus Fr. summ. In Dahuria quoque obvium ex speciminib. a D:re Sahlberg ibi lectis, in herbar. reg. acad. scient. holm. asservatis.

5) DC., Rehb., Koch etc. *Th. angustifolium* Linn. pro parte sec. DC., qui stirpem in herbar. Linnæi vidit. Oelandia: *Ahlqvist!*, C. P. *Hällström!*

liga botaniska skatter, som borde finnas mångenstädes att tillgå, men som utgör en verklig raritet. På högst få ställen torde alla de utkomna fasciklarne kunna anträffas samlade. Den nu utkomna tolfte har troligen länge varit väntad, ehuru uteblifven, då många år förflutit sedan den nästföregående utgafs, och den 14:de, som lupit förut, redan kan räkna sin ålder i femårtal.

Att utgifva en exsiccatsamling i talrika exemplar, medför ett otroligt besvär. Den som icke försökt, kan aldrig göra sig en föreställning derom; men just detta är en lycka, ty i annat fall skulle näppeligen någon sådan samling blifva utgifven. Ett nytt bevis på sanningen af detta påstående är just det med denna fascikel rådande förhållandet, att så få exemplar blifvit beredda, att den icke finnes att köpa, utan blott utdelas till några stora, naturhistoriska samfunds samlingar och några högst få andra lyckliga.

Likasom de föregående fasciklarne innehåller denna trettio numror. De äro upphäftade, en på hvarje blad, uti en bok af quartformat. Under hvarje nummer finnes en fastklistrad etiquette, hvarpå nummern, namnet, växtstället och samlaren uppgifvas; stundom äfven några anmärkningar om växten. I början af fascikeln finnes ett blad, hvarpå alldeles detsamma står tryckt, som på alla etiquetterna tillsammans. Denna öfversigt af innehållet tillåta vi oss här aftrycka, då det kan vara af vigt att känna, hvilka lafvar som fascikeln upptager:

331. *Evernia divergens* (Ach. sub Cornic.) *Fries Lich. Eur.*
p. 21.
Ex alpibus Herjeådalæ. *Thedenius.*
332. *Evernia divaricata* (L.) *Fr. L. Eur.* p. 25.
Prope Gevaliam, *Gesticriæ. Sillén.*
333. *Cetraria pinastri* (Schreb.). *Sommerf. Suppl.* p. 113.
Upsaliæ (*Th. Fries*) et prope Helsingfors. *W. Nylander.*
334. *Sticta herbacea* (Huds.) *Fr. L. Eur.* p. 55.
Kullaberg Scaniæ. L. B. N. *Gyllenstjerna.*
335. *Parmelia perlata* (L.) *Fr. Lich. Eur.* p. 59.
Upsaliæ, in Suecia primus legit *Th. Fries*, at sterilem tantum.

336. *Parmelia Fahlunensis*. (L.) Fr. *Lich. Eur.* p. 66.
Upsaliæ (Th. Fries) et Helsingfors. W. Nylander.
337. *Parmelia stygia* (L.) var. Fr. *Lich. Eur.* p. 67.
Femsjö, Smolandia. Th. Fries.
338. *Parmelia physodes* v. *encausta*. Fr. *Lich. Eur.* p. 64.
In alpebus Herjeådalæ. Thedenius.
339. *Parmelia*-potius *P. Femsjonensis* (*Lich. Eur.* p. 98)
var. *microphylla*, quam *P. hypnorum* vera alpina,
a qua etiam L. S. n. 162 ad hanc recedit.
Ostrogothiæ ad Winnerstad. Th. Fries.
340. *Parmelia incisa*. Fr. *Lich. Eur.* p. 103.
Ostrogothiæ ad Söderköping. Dr C. Stenhammar.
341. *Parmelia confragosa* var. *metabolica*. Fr. S. V. Sc.
p. 107.
Upsaliæ. Th. Fries.
Hæc forma olim ad formas expallentes *P. sophodis*
v. *exiguæ* rejecta, at potius cum saxicola *P. con-*
fragosa jungenda.
342. *Parmelia carneolutea*. Turn. — *Lich. Eur.* p. 135.
Ad Helsingfors. W. Nylander.
343. *Parmelia cinerea* L. v. *obscurata*, crusta atrovirenti.
Upsaliæ. Th. Fries.
344. *Parmelia cenisea*. Fr. *Lich. Eur.* p. 180. Lec. sub-
fusæ var. *Sommerf.*
Upsaliæ. Th. Fries; Helsingfors. W. Nylander.
345. *Parmelia cenisea* v. *sublutea*. Th. Fries.
Cum præcedenti, locis absconditis, analogæ cum *P.*
glaucoma subcarnea.
346. *Stereocaulon denudatum*. Fl.-Fr. *Lich. Eur.* p. 204.
Holmiæ: Dr Stenhammar, Helsingfors: W. Nylander.
347. *Cladonia amaurocræa*. Fl.-Summ. *Veg. Scand.* p. 110.
Upsaliæ. E. Fries.
A *C. gracili*, pro cujus subspecie olim sumta (*Lich.*
Eur. p. 219), vere diversa et ad seriem *ochro-*
leucam referenda.
348. *Biatora erythrocarpia* (P.) *Lich. Eur.* p. 119.
Gottlandiæ Dr Stenhammar.
349. *Biatora cuprea* (Sommerf.) *Lich. Eur.* p. 265. var.
Salæ in Vestmannia. Th. Fries.

350. *Biatora anomala*. (Ach.!!) *Lich. Eur.* p. 269.
Upsaliæ. *Th. Fries.*
Perperam hoc nomen, *B. polytropæ* formis primitus datum, ad *B. mixtam* ducit *Schærer*. Huic demum fixit div. *Acharius*.
351. *Lecidea lugubris*. *Sommerf.* — *Lich. Eur.* p. 314.
Upsaliæ. *Th. Fries.*
352. *Lecidea papillata*. *Sommerf.* — *Lich. Eur.* p. 336.
e char. at corticola.
Ad Populos Upsaliæ. *Th. Fries.*
353. *Lecidea chloropolia*. *Fr. Summ. V. Sc.* p. 115.
Ad Helsingfors. *W. Nylander.*
354. *Siphula Ceratites*. (*Whlbn.*) *Fr. Lich. Eur.* p. 406
sterilis.
Alstenöe Nordlandiæ. Prof. *M. N. Blytt.*
Mire fructus, a *Sommerfeltio* et in *Lich. Eur.* J. c. descriptos, ignotos dicit *Schærer*.
355. *Endocarpon pusillum*. *Hedw.* — *Fr. Lich. Eur.* p. 411.
Gottlandiæ. D:r *Stenhammar.*
356. *Verrucaria conoidea*. *Fr. Lich. Eur.* p. 432.
Gottlandiæ. D:r *Chr. Stenhammar.*
357. *Verrucaria muralis*. *Ach.!* *Fr. Lich. Eur.* p. 436.
E loco primario! classico! Upsaliæ. *Th. Fries.*
Ob defectum specc. authenticorum multiplex apud Recentiores confusio synonymorum in hoc genere.
358. *Nostoc commune*. *Vauch.*
Upsaliæ. *Th. Fries.*
Hoc ad Lichenes a *Wallrothio* ductum, sequens a *Flotowio*, quare addimus, sed utrumque ad familiam *Ulvacearum* referendum censemus.
359. *Scytonema Friesii* (Ag.) *Fr. S. Veg. Sc.* p. 132.
Femsjö Smolandia. *Th. Fries.*
360. *Byssus abietina*. *Fr. S. Veg. Sc.* p. 122. *Dematium abietinum* *P.*
Upsaliæ. *Th. Fries.*
-

**2. Westmanlands Flora, innefattande provin-
sen Westmanlands vilda Phanerogamer och
Filices, af W. A. Wall, Gymnasii-Adjunct i
Westerås. Stockholm, P. A. Norstedt & Söner, 1852; pp. IV,
142. 8:o. 1 R:dr B:co.**

Såsom ett godt bevis på det stigande interesset för botanisk kunskap, kan man med skäl anse de ofta utkommande specialflororna öfver svenska provinser och mindre trakter, som förut varit i saknad af växtförteckningar. Den ofvannämnda floran, som låtit länge vänta på sig, oaktadt den varit mycket efterlängtd, är uppställd efter Linneiska sexualsystemet och upptager **722** Phanerogamer och **55** Filices. Till sin anordning liknar den mycket de äldre upplagorna af Hartmans »Handbok i Skandinavians Flora». Hvarje klass börjar med en öfversigt af släktena jemte deras kännetecken. Under hvarje släkte finnes uppgifvet, ehuru ofta genom en onödig hänvisning till andra släkten, under hvilken familj detsamma föres. Inom ordningarne och släktena finnas ganska många underafdelningar, som lätta växternas uppsökande. Arternas varaktighet, blomningstid, växtplats, svenska namn och allmänna utseende angifves noggrannt äfvensom deras utbredning inom provinsens tre hufvudregioner, hvilka uppgifvas vara 1:o Bergslagstrakten, 2:o Mälarens omgifningar, och 3:o den mellanliggande slättbygden. Då ganska många växtkännare, t. ex. Hrr C. O. Hamnström, H. von Post, R. von Post, A. Roth, Åkerman, C. E. Bergstrand, C. H. Johansson, G. Ahlm, Hisinger, O. L. Sillén, A. E. Luhr, S. Troilius, J. F. Lagerlund, Öhrman, A. Svederus, R. Sundblad, W. Dybeck, Mag. Brodén, G. C. Timm, D:r Bergmansson, Engvall, Callstenius, Torngren, Wennström, Tegman, C. M. Palm m. fl. lemnat uppgifter om inom provinsen funna sällsyntare växter och sålunda bidragit till traktens undersökning, så bör man kunna vänta, att det mesta skall vara framletadt. Att inom ett eller annat släkte större efterskördar torde kunna påräknas, t. ex. inom *Batrachium*, *Chara*, *Potamogeton* m. fl., är dock sannolikt.

Ehuru den lilla floran med skäl kan tillräknas många goda egenskaper och säkerligen är, med lärarens tillhjälp, tillfyllestgörande för den ungdom, hvars nytta den före-

trädesvis afser, tror sig rec. dock böra omnämna de små anmärkningar, han känner sig uppmanad att göra, och som kunna tagas i betraktande, då en ny upplaga kan blifva af nöden. En brist är otvifvelaktigt, att det ingenstädes står uppgifvet, hurusom en del växter kunna sökas inom flera olika klasser eller ordningar. Om en nybörjare skall i denna flora »examinera sig till namnet» på t. ex. *Anthoxanthum odoratum*, *Avena elatior*, *Nardus stricta*, *Ribes alpinum*, *Rumex Acetosa*, *Cerastium semidecandrum* m. fl., och äfven på det noggrannaste gifver akt på klassernas och ordningarnes karakterer, så skall han ändock icke lyckas. Hvad som på minsta sätt kan försvåra de första stegen på den botaniska banan, bör, enligt rec:s åsigt, omsorgsfullt undvikas. — Ännu större olägenhet medför det tvifvelsutän, att ganska många felaktiga termer blifvit begagnade vid diagnosernas författande. Genom Arrhenii förtjenstfulla läroböcker i botaniska terminologien hafva de studerande längesedan fått tillfälle att lära sig riktiga, mot växtdelarnes natur och härkomst svarande benämningar på växtorganerna. Att återupptaga de oriktiga namnen: frö för skalkfrukter och smånötter, fröfjun för fruktfjun, frögömme för fruktgömme; att icke noggrannt skilja mellan sammansatta, djupt delade, delade, klufna och flikiga blad m. m., är tydligen ett tillbakagående, ej ett önskvärdt och behöfligt framåtskridande. Dessa båda äro rec:s egentliga anmärkningar emot boken. Att ett mindre format troligen varit mera passande för en fickflora, dit denna väl bör räknas; äfvensom att några växtnamn, genom skrif- eller tryckfel, blifvit något oriktiga, troligen derföre att förf. icke vistats å bokens tryckningsort, är måhända öfverflödigt att anmärka. — Papper och tryck förtjena loford.

3. *Plantarum vascularium in Vermlandia ferri-montana sponte crescentium Synopsis, quam venia et auctoritate reverendissimi domini Doct. C. A. Agardh episc. etc. etc. atque max. ven. Consist. Carolst. publicæ censuræ proponit Mag. Laurentius M. Larsson. Carolstadii, C. Kjellin, 1852, pag. 35, 8:o.*

En afhandling med ofvanstående titel har under sistlidne höst blifvit utgifven i Carlstad. Den afhandlar den

fanerogama vegetationen i Wermlands Bergslag, omfattande socknarne Råmen, Gåsborn, Nordmarken, Fernebo, Lung-sund, Kroppa och Brattfors. Före växtförteckningen, som är uppställd i enlighet med Prof. Fries's Summa Vegetabilium Scandinaviæ, lemnas en redogörelse dels för de vattendrag, som genomkorsa trakten, dels för den geologiska formationen. Det största vattendraget, Svartelfven, anses utgöra en gränsskillnad emellan Sveriges vestliga och östliga vegetationsområden. För att lemna en öfversigt af Bergslagens vegetation i jmförelse med provin-sens öfriga delars, uppräknas såväl de växter, som före-komma i större delen af Wermland, men som saknas i Bergslagen, som de växter, hvilka föga aflägsna sig från Wenerns strand eller endast växa på dess öar, de som endast växa i Clarelfvens grannskap, i Fryksdalen, i Vestra Wermland och i Carlskoga socken.

De växter, som inom Wermland endast finnas i den trakt som ifrågavarande afhandling afser, äro *Galium Mol-lugo*, *Campanula glomerata* och *rapunculoides*, *Veronica Beccabunga*, *Lathræa Squamaria*, *Thalictrum simplex*, *Ara-bis hirsuta*, *Melandrium vespertinum*, *Betula humilis* och *fruticosa*, *Equisetum variegatum*, *Coeloglossum viride*, *Cypripedium*, *Orchis angustifolia*, *Lilium bulbiferum*, *Carex sparsiflora*, *sparsiflora-vaginata* och *tenella* samt *Asplenium Ruta muraria*.

Författaren omnämner, att den håriga form af *Populus tremula* (var. *villosa*), som uppgifves växa vid Ri-säter, icke under sommaren skiljer sig något från den vanliga aspen, och således är utmärkt genom intet annat än under våren håriga blad, hvilka slutligen blifva glatta.

Vid Sättern nära Persböjd har förf. år 1850 funnit ett gräs, som han benämner: *Calamagrostis litoreæ* DC. *forma*, och hvaröfver han lemnar beskrifning. Det var famnshögt, upprätt, helt och hållet grågrönt utom blom-morna, som voro något ljus-violetta, bladen mycket breda. Det skiljde sig från den rätta *Calam. litorea* DC. bland annat genom merändels från ryggen utgående borst och kortare hår än blomfjällen. Ehuru endast ett exemplar blifvit påträffadt af detta gräs, synes det förtjent af upp-märksamhet, hvarföre beskrifningen härstädes införes:

»Panicula in descriptionem *Cal. litoreæ* quadrat; glumæ elongato-ovato-acuminatæ vel lanceolato-acuminatæ, apice compressæ, nervosæ, carinâ præsertim et marginibus scabræ vel hirsutæ; gluma interior exterioris quartas partes æquat; glumella exterior glumæ interiori longitudine par est; glumellæ apice profunde bifidæ; glumella interior multo brevior; arista aut dorsalis et medio pæne geniculata (quod plerumque fit) aut apicularis (e conjunctione dentium glumellæ exserta), erecta, scabra, glumellam semper paullo superans; pili densi et albi glumellam vix æquantes vel breviores, numquam superantes. — Gramen elatum (orgyale), totum glaucum (flores tantum fiunt paululum lilacini), erectum; folia latissima. — Unicum exemplar ad Sættern prope Pershöjd 1850. Differt a *C. litoreæ* DC. aristâ plerumque dorsali et pilis glumellam numquam superantibus aliisque notis. Nos ad *Calam. Phragmit.* Hn. quidem hoc gramen adnumerare volebamus; sed ad *Cal. litoream* hoc retulimus, quoniam Cel. Doct. Hartman in *Flora Scandinavica* contendit, exsertionem aristæ variare, quod in exemplaribus e Germania allatis se vidisse dicit, et præsertim quod Cel. Prof. Fries, cui nostrum exemplar ostendimus, ad *Cal. litoream* id retulit.»

Af *Betulæ* upptager afhandlingen icke mindre än 6 arter: *B. verrucosa* Ehrh., *odorata* Beckst., *pubescens* Ehrh., *humilis* Schrank, *fruticosa* Pallas och *nana* L. — För *B. fruticosa* lemnas diagnos och beskrifning, hvilka i sin helhet härstädes införas:

»*Betula fruticosa* Pallas. Ramis fusco-nigris, resinoso-verrucosis; foliis ovato-subrotundis, acutis, crenato-serratis, subtus venoso-reticulatis, punctulato-glandulosis; squamis digitato-trifidis, lobis lateralibus abbreviatis, latioribus; nucibus alâ obovata apicem superante cinctis.

Descriptio: Frutex sæpe orgyalis et ultra, ramis elongatis, sparsis et erectis instructus. *Cortex* niger vel fusconiger, resinoso-verrucosus; verrucæ resinosæ in cortice ramorum plus minusve frequentes, frequentissimæ in ramis junioribus, occurrunt. *Folia* ovato-subrotunda, basi interdum leviter cordata, usque a crenâ plerumque tertiâ inde ab apice in dentem acutum vel in crenam ovatam, crenis ceteris angustio rem, acutam et productam subito

decrementia, crenato-serrata (crenæ serratæ, sursum versæ et interdum serraturâ minore instructæ, reniforme — vel subrotundo-acutè seu apice acuto, sursum verso, apiculatæ), subtus venoso-reticulata, punctulato-glandulosa, glauca. In omnium foliorum pagina inferiore punctuli glandulosi plus minusve frequentes occurrunt; ubi punctuli glandulosi frequentes adsunt, ibi folia magis fiunt glauca. Magnitudo foliorum valde est varia; exstant enim folia pollicem et ultra lata convenienterque magna; sunt etiam sæpius multo minora. Folia firma, ut in *B. nana*, supra plus minusve atrovirentia. *Petioli* breves cum margine foliorum infimo leviter sunt pubescentes. *Amenta* erecta, breviter vel brevissime pedunculata, curta, oblonga et densa. *Squamæ* stipitatæ, sursum fere triangulariter dilatatæ, digitato-trifidæ et inclinato-adpressæ; lobi laterales abbreviati, latiores; omnes distinctissime antice porrecti; *lobus intermedius* longe productus, lateralibus fere dupplo longior, fere triangulariter oblongus (= a basi latiori leniter et æqualiter attenuatus), obtusus vel brevissime apiculatus; *laterales* plus minusve distantes vel raro fere contigui et lobo intermedio adpressi, apice obtusissimi et rotundati vel extrorsum oblique truncati, e quo fiunt breviter apiculati et apice introrsum versi, lobo intermedio latiores (interdum latitudine lobi intermedi), margine, præsertim interiori, pilosi. *Squamæ* præterea valide trinerves. *Nuces* alâ obovata apicem superante cinctæ, oblongo-ellipticæ vel ellipticæ, apice sparse pilosæ (variant etiam obovato- et ovato-ellipticæ; sunt tamen dupplo longiores quam latæ apicibusque obtusiusculæ). *Alæ* nucem semper distinctissime superantes, sed vix ad medium stigmatum productæ, æqualiter lunatæ, latitudinem nucis æquant, totum fructum efficiunt reniforme (dupplo latiore quam longum), apice obovatum et basi fere eundem.

A *Betula fruticosa* var. *microphylla* (a Forsander ad Mjöhult Smolandia lecta et a Cel. Prof. Fries in parte II operis, quod inseribitur »*Summa Vegetabilium Scandinaviae*», descripta) differt ramis *resinoso-verrucosis*, nec *pilosis* (rami maxime juniores hornotini sunt pilosi). Magnitudo foliorum valde variat. Videtur esse, quoad e descriptione Cel. Friesii et Ill. Kochii in »*Synopsi Floræ Germanicæ et*

Helveticæ» augurari possumus, *forma primaria Betula fruticosæ* Pallasii in Siberia crescens. Nulla tamen exemplaria siberica vidimus, nec ulla exemplaria ad *B. fruticosam* vel *microphyllam* pertinentia, qui quidem frutex, ut videtur, valde rarus occurrit, quoniam Clar. Th. Fries, in itinere suo Smolandico (vide *Bot. Not.* 1852 **Nº 6**), quamvis accuratissima descriptione habitationis hujus fruticis instructus, eum non potuit invenire. — Habitat in Vermlandia ferrimontana inter Liljendal et lacum Fjällrämen in paludibus unâ cum *B. nana* et *humili* non rara; plures enim frutices omnium ætatum ibi adsunt.»

Vid afhandlingens slut omnämnas några sällsyntare mossarter, som förf. funnit på nya localer.

4. Register öfver de till Kongl. Vetenskaps-Akademien af Joh. Em. Wikström afgifna Årsberättelser i Botanik för åren 1820 till och med 1838. På Kongl. Vetenskaps-Akademiens föranstaltande upprättade af N. J. Anderson. Stockholm 1852, P. A. Norstedt et Söner, pp. VI, 170, 8:o. 2 R:dr B:co.

Denna bok innehåller egentligen fyra olika uppställda register öfver ofvannämnda årsberättelser. Beskaffenheten inhemtas bäst af följande utdrag ur företalet:

I. *Allmänt Innehålls-Register* öfver samtliga Årsberättelserna från 1820 till och med 1838, som utgöres af en i bokstaflig följd ordnad sammanställning af de Innehållsförteckningar, som Prof. Wikström ställt framför hvarje af sina årsberättelser. Det fördelas, likasom dessa, i de större afdelningarne: *Phytographie*, *Växtgeographie*, o. s. v. Familjerna och artiklarne äro ordnade efter begynnelsebokstafven för att lätta igenfinnandet. Detta Register, hvilket på sätt och vis kan betraktas såsom ett Repertorium i hvarje afdelnings eller familjs litteratur under nämnde år, äger en fullständighet, som gjort det nödigt, att i det följande Registret utesluta åtskilligt.

II. *Enskildt Sak-Register*. »Då, med hänsyn dels till första Registrets innehåll, och dels till omöjligheten att häruti upptaga (såsom titeln möjligen kunde antyda) allt, som af växtnamn och titlar finnes uti de 19 Årsberättelserna, detta Register icke blifvit större än det är och

mången troligen åstundar», så upplyses, att deruti saknas allt generelt, d. v. s. 1:o titlar på verk, hvilka framställa antingen det artificiella eller det naturliga systemet i sin helhet, emedan de igenfinnas under det allmänna Registrats §§ för systemerna; 2:o verk och afhandlingar öfver hela familjer, hvilka förut blifvit anförda och lätt igenfinnas på det första registret; 3:o titlar på allmänna verk i växt-anatomien, växt-fysiologien och Fornverldens flora, hvilka sökas på första registret. Deremot är upptaget allt specielt, d. v. s. monografier och afhandlingar öfver enskilda grupper, släkten, arter och afarter, verk, som afhandla enskilda delar af växt-anatomien etc.

III. *Författare-Register*, upptagande, utan undantag, namnen på alla i Årsberättelserna omnämnda författare, forskare eller resande.

IV. *Geographiskt Register*, upptagande alla de ställen, hvilka i Årsberättelserna finnas omnämnda såsom föremål dels för serskilda floror, dels för växtgeografien; dock med det undantag, att alla smärre ställen, hvilka innefattas i ett större, uteslutas.

Att Registret är i hög grad fullständigt, kan man af ofvanstående sluta. Hvad man dock måste beklaga, är, att registret icke sträcker sig till den tid, som gick näst före detsammes tryckning. Under år 1852 utkom från trycket Botanisk årsberättelse för 1849, afgifven 1850. Registret är således onödigtvis minst tio år på efterkälken, men hvartill någon orsak icke uppgifves. Måhända önskar författaren följa den gyllene regeln: »nonam prematur in annum». — Det ånyo förändrade stafningssättet för författarens namn utgör äfven en märkvärdighet.

Skandinaviska Florans Novitier.

Thedenia suecica Schimp.

Med planch.

Sambyggare, nedtryckt tufoig; stjelken nästan utan rottrödar, späd, grenig; bladen glesa, utstående, äggrundt lancettlika, från äggrund eller aflång basis bandlikt och

*flerböjdt spetsade, mjuka, nervlösa, helbräddade, rhombiskt-
i basens hörn kvadratiskt-cellulösa; blommorna mycket tal-
rika, honblommorna utgående från hufvudstammen, han-
blommorna från grenarne; perichætialbladen nästan omsli-
dande, de inre smalt aflånga, kort spetsade; kapseln tem-
ligen kortskafstad, något lutande, äggrundt cylindrisk, gul-
aktig, utan ring, med kägellikt, snedt sprötspetsadt lock och
stor, strutlik mössa; yttre tandraden gulaktig, den inre med
långa, temligen fasta tänder och korta, ensamma eller par-
visa cilier.*

På Hamrafjellet och Funnedsalsberget, båda belägna i provinsen Herjedalen, är denna art upptäckt år **1836** af Apothekaren K. Fr. Thedenius, som ånyo insamlade den dersammastädes på sin botaniska resa **1842**, och nyligen meddelat oss vackra exemplar deraf. (Den växer på trädrötter och nedre delen af gamla stammar, förtorkade grenar o. s. v.)

På den bifogade planchen framställes mossan, — som växer i täta, mjuka, rent gröna, nedplattade tufvor — såväl i naturlig storlek, som förstord.

Stjelken omkring tumslång, krypande, mjuk, sparsamt rottrådig, oregelbundet delad, föga smågrenig (Pl. fig. **1**, **2** och **1** b).

Bladen glesa, halftomfattande, dels bredt äggrundt lancettlika, dels från aflång basis bandlikt och flerböjdt spetsade (figg. **3—9**), helbräddade, nervlösa, mjuka, byggda af olikformiga celler, nemligen af rhomboidiska i bladets medlersta och öfversta del, rhombiska i bladets kanter och kvadratiska i bladbasens sidor (figg. **5** a. och **5** b).

Blommorna förekomma mycket ymnigt och detta af båda könen; honblommorna merändels på stjelken, hanblommorna på grenarne, mera sällan blandade (fig. **11**); blomhyllena temligen tjocka, tofsbladiga (fig. **12**); mosshonarne (antheridierna) aflånga, sparsamt försedda med parafyser, hvilka äro spensliga (fig. **13**); honblommorna eller perichætierna spädare (fig. **14**); mosshonorna (archegonierna) med kort stift och talrikare samt gröfre parafyser (fig. **15**).

Frukterna, som talrikt förekomma på stjelken och hufvudgrenarne, sitta ensamma (fig. **1** b). Perichætiet, som

stundom är vid basen något rottrådigt, stundom utan rottrådar, är tolfbladigt och nästan omslidande; de yttre perichæialbladen små, äggrunda eller äggrundt lancettlika (figg. 10 och 16), de medlersta aflånga, sylspetsade (figg. 17 och 18), de innersta utdraget aflånga, kort spetsade, mera omslidande (figg. 19 och 20), alla blekare och mjukare än stjelkbladen. Slidan aflångt cylindrisk, glöst hårig (fig. 21). Mössan stor, halmgul (fig. 22). Kapseln, som sitter på ett omkring halftumslångt, smalt, rödaktigt, genom torka under kapseln venstervridet, längre ned höger-vridet fruktskaft, är nästan upprät eller något lutande, späd, äggrundt aflång eller aflångt cylindrisk, nedåt utdragen uti en omvändt äggrund hals, mjuk, uti mörkt guldgult dragande; torr och tom är den nästan cylindrisk, obetydligt hoprynkad, under mynningen lindrigt samman-dragen (fig. 23). Locket kägellikt, utdraget till ett något snedt spröt. Peristomet, som utgår nedom den ringlösa, ojemna kapselmynningen (fig. 26), är af medelmåttig storlek. Yttre tänderna lancettlikt syllika, med glesa, i spetsarne hopdragna leder (fig. 27), som på både yttre och inre sidan äro något framskjutande (fig. 26); i kanten äro de omgifna af en färglös och grymig, smal hinna, för öfrigt gulaktiga, de närbelägna stundom vid basen eller mot spetsen hopsittande (fig. 25). Inre tandradens odelade basilarhinna är nära hälften så hög som yttre tandraden; den flikiga delen upplöst dels uti tänder, som äro längre än yttre tänderna, försedda med en efter längden gående, föga gapande köl, fint gryniga och i spetsen ofta bärande den öfversta, afslitna delen af de närsittande yttre tänderna (fig. 28), dels uti korta cilier, som sitta en eller tvenne mellan' hvarje inre tand och äro något mörkare färgade än dessa. Sporerna äro medelmåttigt stora, bruna och gryniga.

W. P. Schimper.

***Nitella polysperma* Kütz.**

Sedan i Botaniska Notiserna en särskild artikel blifvit börjad för Novitiæ Floræ Scandinavicæ, anser jag mig böra till densamma lemna följande bidrag:

Nitella polysperma, radiis verticillorum steriliū elongatis, patentibus, articulatis, ad geniculum infimum divisīs; verticillis fertilibus approximatis, dense glomeratis; radiis ad genicula 1—2 infima divisīs, radiolis (bracteis spuriiis) inferioribus elongatis, iterum divisīs; radiis omnibus (primariis et minoribus s. radiolis) multiarticulatis, attenuatis, acuminatis, apiculo articulatim inserto, subtili passim munitis; nuculis in axillis verticillorum vel ad divisuras, numerosissimis, 11—12 striatis. *Monoica*.

Syn. *Ch. polysperma*, Al. Braun Monogr. Regensb. Botan. Zeit. 1835: *Ch. fasciculata*, Amici Descriz. di Chara pag. 16. — *Nitella polysperma*, Kütz. Phyc. germ. pag. 255. — *N. nidifica* β. *polysperma*, Rabenhorst kryptogamenfl. N:o 5907. — *Nitella fasciculata*, Al. Braun. Schweizer. Char. Regensb. Botan. Zeitschrift 1849. Kütz. Species Algarum.

Fig. Amici l. c. Tab. V. fig. 3.

England — Italien; Korsika, Abano. — Schweiz. — Tyskland i Rhentrakterna! — Danmark, Iergropar på Fyen! — Sverige, Gottland, Mästerby socken, i en vattenpuss vid Botels! *Oscar Westöö* (Professor Fries' Herbarium).

Af medelstorlek (en fots längd). | Vegeterar mycket bittida, tidigast af alla Europeiska Characeæ, i Tyskland redan i Mars månad, och öfverses derföre lätt. Den förfaller derefter snart, antager en svag inkrustation, blir smutsigt grågrön och slutligen grågul och försvinner sedermera. I herbarierna förekommer den vanligen i detta tillstånd, liknande stora, täta, gråaktiga knippen af en så egen habitus, att den som en gång sett växten, genast igenkänner den.

Den är närmast *N. prolifera* Ziz., med hvilken den också i Al. Branns senaste skrifter blifvit förenad, såsom hufvudart, och beslägtad med *N. Stenhammariana* (nidifica), från hvilken den likväl skiljes med lätthet genom delta sterila radier och småradier eller brakteer, samt smala, mot spetsen uttänjda, finspetsiga radier och sin fullkomligt olika habitus. I biologiskt hänseende utmärker den sig också medelst sin tidiga vegetation, färgförändring och växtställe i sött vatten, i Iergropar etc. *N. Stenhammariana* har breda, tvärstympade radier, alltid de sterila ra-

dierna och småradierna enkla, odelta; vege­terar midt i sommaren eller mot slutet, bibehåller sin gröna färg och glans, och förekommer aldrig i sött vatten. Båda höra till sectionen Pseudobracteatae af släktet Nitella. (Jfr Botan. Notiser för detta år **N° 1** och **2**.)

Vid ett besök i Upsala under Professor Wahlenbergs sista år, då han benäget tillät mig att genomgå sin samling af Characeæ, anmärkte jag en Nitella, hvilken, ehuru ännu ung och ej inkrusterad, hade en frappant likhet med den ännu icke i Sverige funna *N. polysperma*, att jag genast antog den antingen identisk med den senare, eller såsom ett nytt species af samma serie, hvilken då endast egde en svensk representant; men som växten var fast adglutinerad vid papperet (under namn af *Ch. flexilis 1*), kunde någon visshet icke erhållas. Professor Wahlenberg uppgaf, att den blifvit funnen i trakten af Godtsunda vid Upsala, i ett afloppsdike från ett utdikadt kärr vid landsvägen, ät den sidan som ligger åt bergen. Närmare undersökningar på stället skola snart afgöra, hvilken af de båda meningarne är den rätta. Är växten identisk med *N. polysperma*, så är dess vegetationstid i början af våren.

Joh. Wallman.

Strödda underrättelser.

***Hedera Helix* — med anledning af Utkast till Svenska Florans Litteraturhistoria af Johannes Aug. Holmström, samt den af J. Ludenius för­ svarade akad. afhandlingen om denna växt. — Se Nya Botaniska Notiser för år 1849, p. 159.**

»Patrum studium numquam negligendum!»
Fries.

För att bestyrka verklig tillvaro af den för Halleberg i W.g. uppgifna kolossala Hederan, äfvensom att Ludenius ej var den förste, som anmärkte den anförda växtlokalen, får jag ur Eric Benzeli »Superficiaria delineatio Itineris mei in Vestro-Gothiam anno 1706 mensibus Junio et Julio». — Linköp. Bibl. Benz. Saml. T. XXXII. fol. — anföra följande utdrag:

flexiles och syncarpæ, hvilka hafva ett gemensamt kännetecken, som skiljer dem från alla andra skandinaviska arter, nemligen, att kransstrålarnes spets är utan led, men sins emellan konstant åtskiljas derigenom, att de förstnämnda alltid äro monoeciska och hafva antheridier (de rödgula kulorna) och nötterna på samma stånd; men de senare äro dioeciska med antheridier och nötter på särskilda stånd. Detta kännemärke, som är mycket lätt att på friska växten iakttaga, är deremot ofta ytterst svårt att på torkade specimina, äfven med goda mikroskoper, med fullkomlig säkerhet bestämma; hvarföre också dessa båda serier i samlingarna icke sällan förvexlas, isynnerhet som intet af öfriga hittills uppgifna kännetecken är tillräckligt att åtskilja till utseendet förvillande lika former af båda serierna. *Denna svårighet undvikes lätt, om vid insamlingen antecknas, huruvida arten är monoecisk eller dioecisk.* För nybegynnare erinras, att *antheridierna* äro fullkomligt klotrunda, högröda eller af gulröd färg, nötterna deremot alltid något aflånga, med 6 eller 7 upphöjda, spiralförmigt omkring nöten vridna strimmor, en fin spets och vanligen brunaktig färg. — Äfvenledes uppmanas forskare att eftersöka den omsider i Sverige funna *Nitella polysperma*, hvilken vegeterar *tidigare* än alla andra af släktet, eller redan i denna månad och under sitt utbildningstillstånd genast igenkännes af sina stora, veka, gråaktiga vippor. Den förekommer isynnerhet i trakter med kalkformation i lergropar och andra mindre vattensamlingar.

I det utdrag af min *Conspectus Characearum*, som är infördt i *Botaniska Notiser* **Nr 3**, är under afdelningen *Radiolæ* ibland skandinaviska arter *Nitella gracilis**) uteglömd och sidan 45 genom tryckfel vid *Ch. ceratophylla**) och *crinita**) mitt namn (Wallm.) infördt i stället för Wallroths (Wallr.), hvilket benäget torde rättas. Tillika torde det tillåtas mig omnämna, att vid den slutliga revision, det numera fulländade arbetet om *Charernas*

*) Alla dessa trenne fel förekomma uti den i andra häftet af »Öfversigt af Kongl. Vetenskaps-Akademiens Förhandlingar 1853» inlagda »Öfversigt af Characæ», hvarutur utdraget var gjordt. Felen böra derföre icke tillräknas Red. af *Botaniska Notiser*.

växtfamilj undergått, förf., i anledning af senare upplysningar, i några detaljer ändrat den först publicerade öfversigten, äfvensom åtskilliga nya exotiska arter, om hvilka författaren först sedermera erhållit kännedom, blifvit på sina ställen införda. Enligt den senare justerade öfversigten utgör antalet af species (underarter och varieteter oberäknade) af släktet *Nitella* 52 samt af *Chara* 58 eller tillsammans af hela växtfamiljen 110. Dertill kommer omkring ett tiotal, om hvilka förf. ej kunnat skaffa sig kännedom, samt några fossila arter. Af dessa äro Extra-europeiska af *Nitella* 25, af *Chara* 29; gemensamma, af *Nitella* 4, af *Chara* 5; uteslutande Europeiska af *Nitella* 23, af *Chara* 24.

Joh. Wallman.

Hoppe's method att inlägga växter för Herbarium.

(Forts. fr. p. 48.)

4) *Af vedartade växter, träd och buskar, tager man de smalaste qvistarne. De låta lättare inlägga sig, än de tjockare grenarne och hafva samma egendomliga utseende som dessa.*

5) *Alla insamlade växter böra nedläggas uti portören uti en och samma rigtning, med topparne framåt, och med undvikande af hvarje onödigt upprifvande af det redan inlagda. Den första delen af denna regel är redan vigtig för iakttagande af ordning, och dessutom förtjent af att ihågkommas, emedan derpå beror möjligheten för de uppriskade växterna, att under natten tillväxa uti en enda rigtning, nemligen uppåt, för hvilket ändamål man ställer portören på ett kyligt ställe så, att växternas toppar vända sig uppåt. Underlåter man detta, så antaga växterna, under deras sträfvande att nå ljuset, de onaturligaste böjningar, och kunna icke lätt vid inläggningen återgifvas sitt naturliga läge. Den sednare delen af regeln afser, att de förut i portören befintliga växterna icke skola skadas.*

6) *De hemförda växterna låter man, såvida de icke kunna genast inläggas, ligga kvar uti portören, sedan de blifvit bestänkta med vatten, och upphänger densamma på ett kyligt ställe. Detta är mycket bättre, än att man, så-*

som ofta brukas, straxt efter hemkomsten tager upp växterna, och nedsätter dem uti ett kärl med kallt vatten. De till en del förtorkade och sammanskrumpnade kärlden uti rot- och stjelkspetsarne hafva redan, såvida man icke ånyo afskär dem, förlorat en del af sin förmåga att insuga vatten, hvarföre växterna ofta följande dagen äro mera förvissnade, än då de nedsattes uti vattnet. Uti en stor portör kan man utan olägenhet inhålla ett halft stopp vatten och det skadar intet, äfven om det samlar sig tumshögt på botten, ty genom den ständiga afdunstningen förminskas det småningom och en ständigt fuktig atmosfär erhålles uti portören, hvilken länge bibehåller de inneslutna växterna friska. Att portören bör stå upprätt under den tid, då växtinläggningen är afbruten, är redan förut omtaldt. Till portörens förvaring passar bäst en källare eller annat kyligt ställe.

Vid växternas inläggande mellan papper förför Hoppe i allmänhet på följande sätt: Han tog ett släthyfladt, icke serdeles tjockt bräde af halfva pappersarkets längd och bredd, lade derpå ett lager af 6—10 uti hvarandra instuckna ark grått läskpapper, och derofvan åter, såsom underlag för växterna, ett halft (eller helt) ark limmadt tryckpapper eller hvitt makulaturpapper. Härpå lades nu växterna och utbreddes med den största noggrannhet till alla sina delar, hvilka, om de icke själfmant ville bibehålla det läge han gifvit dem, qvarhöllos deruti genom pålagda vigter, mynt eller blyplåtar. Framför allt tillsåg han, att inga serskilda delar lågo omedelbart på hvarandra, emedan dessa under pressningen och torkningen skulle taga intryck af hvarandra, sammanklibbas och svartna. För detta ändamål hade han alltid i beredskap en stor mängd pappersblad af olika storlek och form, och lade dem emellan, då beröring, t. ex. mellan tätt intill hvarandra sittande blad eller blommor, icke på annat sätt kunde förhindras. Äfven utbredd han blommorna så, att de inre delarne, ståndarne och pistillerna, blefvo synliga, så vidt möjligt var. Så snart växten var på detta omsorgsfulla sätt utbredd, borttogos efterhand och försigtigt de begagnade tyngderna, och ett annat halfark hvit makulatur lades ofvanpå densamma, samt derofvan ett nytt

lager af (6—10 ark) grått läskapper. Derofvan lades ånyo växter mellan tvenne halfark hvitt papper, derpå grått papper o. s. v. Efter fem eller sex sådana omvexlande lager, med saftiga växter ännu förr, lades en pappskifva eller ett tunnt bräde, för att förhindra ojemn pressning. Derofvanpå utbreddes ånyo växter mellan hvitt och grått papper, som nyss är beskrivet. Hela trafven betäckte han slutligen med ett tjockt och släthyfladt bräde, liknande det understa, och satte den så fort som möjligt i press, hvartill begagnades en vanlig bokbindarepress. Gräslika växter blefvo från början underkastade så stark pressning som möjligt; växter med tjocka och saftiga delar i början svagare, men efterhand starkare, åstadkommen genom småningom skeende tillskrufning.

Få timmar efter växternas inläggning i pressen, eller åtminstone följande dagen, måste papperet ombytas. Här till begagnas andra, lika beskaffade gråpappers-packor af 6—10 ark, som vid första inläggningen; men de som begagnas till ombyte måste framför allt vara fullkomligt torra. Ännu bättre uppfylla de ändamålet om de äfven äro varma eller heta. För detta ändamål sökte Hoppe alltid att förlägga sitt botaniska laboratorium i gränskapet af ett bageri, då han skaffade sig tillfälle att torka sina pappersbingor i det varma rummet ofvanför bakugnen. Utbytandet af de fuktiga gråpappersbingorna emot torra och varma är ett arbete, som går mycket fort, om man låter de närmast växterna liggande, hvita halfarken vara orubbade. Den värme, som utströmmar från det gråa papperet, är tillräcklig att äfven torka det tunna papperet, som närmast omgifver växterna. Dessutom vinnes derigenom att detta papper icke ombytes, att finare växt-delar icke kunna sammanrulla sig, eller det läge växten fått, icke förändras. Emedan limmadt papper bättre leder värmen än olimmadt, så begagnade Hoppe limmadt, hvitt papper närmast växterna. Då alla växterna uti trafven blifvit försedda med torrt och varmt papper, sattes de ånyo i press, likasom förut, och ännu en eller annan gång utbyttes det fuktiga papperet emot torkadt, hvormed fortsattes tills de blifvit fullkomligt torra.

Genom det här uppgifna förfarandet var Hoppe i stånd att bibehålla den naturliga färgen på växterna, samt att preparera och kringsprida en stor mängd sådana växter, oaktadt den myckna tid och omsorg han använde på hvarje serskildt exemplars insamlande och utbredande mellan papper. Det förhållandet, att växterna blifva skönare allt efter som torkningen går hastigt, har troligen sin orsak deruti, att, med fuktigheten, orsaken till växtbeståndsdelarnes kemiska sönderdelning försvinner, så att chlorofyllen och de öfriga färgade beståndsdelarne sättas ur stånd att öfvergå till andra föreningar.

Att Hoppe stundom och för vissa växter begagnade sig af flera konstgrepp, torde vara onödigt att här omnämna, då desamma dels redan äro till en del bekanta, dels påhittas under det man sysselsätter sig med växtpressning. Dit hörer t. ex. orchidens, crassulaceers och andra saftiga växters neddoppande uti kokande vatten, klyfning af tjocka rotstockar och blombufvuden, rening och utredande af mycket rottrådiga rötter medelst kam, o. s. v. Några andra konstgrepp, hvaraf Hoppe stundom betjenade sig för att erhålla sköna exemplar, vilja vi deremot beteckna såsom mindre efterföljansvärda. Detta gäller t. ex. om »Gräsens Recomposition», som han sjelf har utförligt beskrifvit uti sin »Anleitung, Gräser und grasartige Gewächse nach einer neuen Methode für Herbarien zuzubereiten etc.», och som hufvudsakligen bestod deruti, att flera enkla exemplar lades med rötterna vid och på hvarandra, och då genom stark pressning blefvo förenade till ett enda exemplar, bildande en konstgjord tuftva. Dertill räkna vi äfven det allt för sorgfälliga bortplockandet af alla något skadade blad och blommor, emedan derigenom ofta aflägsnades karakteristiska, ehuru icke alltid sköna växtdelar; bortskärandet af blomskåft uti täta blomställningar, fastlimmandet af blomblad, som lätt affalla, o. s. v. Sådana, allt för konstmässigt behandlade, växter framställa visserligen för ögat en angenäm bild och förmå uppväcka de oinvigdas beundran, men kännare lemna de otillfredsställda, då naturen har blifvit uppoffrad för konsten och den rätta bilden visas mer eller mindre vanställd. Afräknar man slutligen, att Hoppe

begagnade allt för stark pressning på sina växter (hvilket ådrog honom mycket tadel), så kan man i alla öfriga fall anse hans method som ett mönster.

Parasiter i människotänder.

En läkare har upptäckt, att tandvärk och tändernas förstöring härrör från djuriska och vegetabiliska parasiter, och att dessa tillhöra flera djursläkten och *tvänne växtslägten*. Enligt hans uppgift finnes blott ett enda grundligt reningsmedel för tänderna, hvarigenom all tandvärk blir förebyggd och afhjelpt, och detta är att noga borsta dem med fin hvit tvål. Öfver denna viktiga sak har D:r H. J. Boditsk vid slutet af förra året i New-York hållit en egen och sedermera tryckt föreläsning. Den förer till titel: »Om djuriska och vegetabiliska parasiter, som förderfva människors tänder och de medel, hvarigenom parasiterna kunna förstöras.» Uti tyska tidskrifter finner man redan utdrag ur denna afhandling.

Nyligen aflidna Botanister.

Den 3 Febr. detta år afled Lichenologen, Pastorn i Belp i kantonen Bern, *Ludvig Emanuel Schærer*, född i Bern den 6 Juli (enl. »Flora» den 11 Juni) 1785. Utom det allmänt kända, år 1850 tryckta arbetet »Enumeratio critica Lichenum europæorum» och den utmärkta, af 600 numror bestående exsiccatsamlingen »Lichenes Helvetici exsiccati», har Schærer utgifvit många afhandlingar om lafvarne. Han var en ärans man och en utmärkt lafkännare.

Den 4 Mars afled i Berlin efter få dagars sjukdom *Leopold von Buch*, K. Preussisk Kammarherre, och en man med omfattande naturvetenskapliga kunskaper. Han har lemnat många viktiga bidrag till växtgeografien och kändedomen om fornverldens flora. Inom Skandinavien var han känd genom sina, äfven på svenska utgifna, resor i Sverige, Norrige och Lappmarken. En utförlig fysisk beskrifning öfver Caneriöarne är äfven utgifven af honom.

Den 12 Mars afled i Braunschweig Professorn *A. F. Wiegmann* (förut Apothekare dersammastädes), en ifrig botanist, som gjort sig känd såsom författare till flera prisbelönda skrifter, hvaraf en är serdeles berömd, neml. »*Ueber die Bastarderzeugung im Pflanzenreiche*».

Uti allmänna tidningarne har blifvit berättadt, att Academiæ Adjuncten, Mag. *Alexis Edvard Lindblom*, denna tidskrifts grundläggare och mest nitiska utgifvare, efter en långvarig sjuklighet nyligen aflidit i sin hemort Ronneby.

Exsiccatsamling.

Ph. Wirtgen i Coblenz har uti tidskriften »*Flora*» för den 7 Jan. 1853 tillkännagifvit, att han, under sin granskning af släktet *Mentha*, beslutat sig för att utgifva ett Herbarium eller exsiccatsamling, bestående endast af detta släktes arter. Ehuru detta arbete icke ännu är afslutadt, vill han dock, för att något minska sitt stora förråd af exemplar, afyttra samlingar, innehållande 30 arter, varieteter, former och hybrider, antingen emot femtio exemplar af någon honom felande art, eller ock emot 1 Thlr Pr. Ct. Förfrågningar och andra meddelanden rörande detta herbarium önskar han frankerade.

Uti № 6 af samma tidskrift finnes intagen en förteckning på de arter och former, som förekomma uti samlingen, hvilken kallas: *Herbarium der rheinischen Menthen*. 1 Lief. № 1—30. Herausgegeben von *Ph. Wirtgen*.

Farmaceutisk Botanik.

Dr: *M. A. Höfle*, Docent uti Pharmacologien vid universitetet i Heidelberg, har föresatt sig, att utgifva en förteckning på de läkemedel ur växtriket, som inom Tyskland försäljas i s. k. Handköp, och som således af befolkningen begagnas utan läkares ordination. För detta ändamål har han kringsändt tryckta planer till Apothekare och Läkare, som interessera sig för frågan, hvarjemte han anhållit att återfå planerna, sedan uti därför upprättade kolumner blifvit antecknad:

1:o Systematiska namnet på den växt, som lemnat droguen;

2:o Det af befolkningen nyttjade namnet på både växten och droguen;

3:o Sjukdomarne, hvaremot den begagnas, samt

4:o Droguens beskaffenhet och användningssätt.

Öfversigt af den periodiska botaniska litteraturen.

Uti den nu löpande årgången af Regensburger »*Flora*»; utgifven af D:r Fűrrohr, har med **N° 7** börjats och i de följande numrorna blifvit fortsatt en öfversigt af *alla* botaniska afhandlingar, som innehållas uti den periodiska litteraturen under sednare hälften af nittonde århundradet. Att detta »Repertorium» skall vara högst välkommet för alla botanister faller af sig sjelft, då man känner huru svårt, om ej omöjligt, det är för hvarje enskild, att taga reda på eller ens att få veta af alla utkommande botaniska afhandlingar. Äfven för yngre svenska botanister bör detta repertorium medföra mycken nytta, och det vore måhända i sin ordning att afstrycka detsamma i denna tidskrift; men då ganska mycket rum skulle derigenom borttagas för inhemska meddelanden, och tillfälle att läsa den tyska tidskriften icke bör saknas, då densamma finnes hos flera äldre botanister, tror Red. sig icke för närvarande kunna gå längre, än att lemna ofvanstående underrättelse om öfversigtens tillvaro.

Libanons Cedrar.

Tvenne Amerikanare hafva nyligen besökt Libanons berömda Cedrar, och funnit att endast omkring **400** sådana träd numera finnas kvar. De tolf, som först påträffas, hafva stammar af ungefär **25** fots omkrets, men på en af dem uppnår omkretsen **30** fot. Hos de äldsta begynner förgreningen vid **10** till **15** fots höjd öfver marken, hos andra först vid **25** fots höjd. Den tron, som några hyst, att denna cedersort icke skall finnas vild på något annat ställe, utan endast planterad, är felaktig, ty nämnda Amerikanare funno äfven på andra ställen i Syrien samma sort Ceder. Veden har hvit färg och angenäm lukt, men är icke så fast som den vanliga röda Cederns ved.

Annons.

Följande botaniska böcker finnas till salu emot vid-satta priser. Böckernas öfversändande till köparen om-besörjer denna tidskrifts utgifvare.

- Andersson*: Atlas öfver den Skandinaviska Florans natur-liga familjer. Med 29 plancher. Stockholm 1849. 8:o. Obunden, 2 R:dr. (Boklåspris 2 R:dr 52 sk.) Ny.
- » *Catabrosa algida* Fr. Med en planch. Stockholm 1849. 8:o. Häftad, 12 sk. banko.
- » Inledning till Botaniken. Stockholm 1847. 8:o. Häftad, 8 sk.
- » Nya Botaniska Notiser för år 1850. Ny, obunden, 1: 24. (Boklåspris 2 R:dr.)
- » D:o d:o för år 1851. Ny, obunden, 1: 24. (Bok-låspris 2 R:dr.)
- Arrhenius*: Utkast till Växtrikets Terminologi. Upsala 1842. 8:o. Med atlas. 52 sk.
- Bauhinus*: Pinax Theatri botanici. Basileæ 1671. 4:o. 3 R:dr 16 sk.
- Bergius*: Materia medica e regno vegetabili. Stockholm 1778. 8:o. Bunden 1 R:dr 24 sk.
- Bromelius*: Lupulogia eller en liten tractat etc. 2:a uppl. Stockholm 1740. 8:o. 52 sk.
- Forskål*: Flora ægyptiaco-arabica. Havniæ 1775. 4:o. 2 R:dr. Vackert, felfritt exemplar.
- Fries*: Novitiarum Floræ Sueciæ mantissa altera. Upsaliæ 1839. 8:o. 24 sk.
- » De historiæ naturalis studio controversiæ. Upsaliæ 1836. 8:o. 8 sk.
- Haartman*: Linnæi Indelning i Örtriket efter Systema Na-turæ. Stockholm 1755. 8:o. 16 sk.
- Haller*: Bibliotheca botanica. Tiguri 1771. 4:o. 2 R:dr.
- Hartman*: Svensk och Norsk Excursions-Flora. Stockholm 1846. 12:o. Bunden 52 sk.
- Hartman jun.*: Flora Gevaliensis. Gevaliæ 1847. 8:o. 16 sk.
- Hedin*: Minne af von Linné, Fader och Son. Stockholm 1808. 8:o. 24 sk.

(De återstående i nästa nummer.)